

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ
KOORDİNASYON BİRİMİ

ÇOCUK EĞİTİM MERKEZLERİ PERSONELLERİNİN TOPLUMSAL
CİNSİYET BAKIŞ AÇISI; ERCİYES ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Proje No:
SHD-2016-6911

Proje Türü
Hızlı Destek

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:
Asuman GÖLGELİ
Tıp Fakültesi/Fizyoloji Anabilim Dalı

Asuman AKDOĞAN:İktisadi İdari Bilimler Fakültesi
Hülya ARGUNŞAH:Edebiyat Fakültesi
Elif DENİZ ŞAFAK:Tıp Fakültesi
Emel TANYERİ MAZICI:İletişim Fakültesi
Jale METİN KIYICI:Ziraat Fakültesi
Masreka KHAN:İktisadi İdari Bilimler Fakültesi
Almıla Elif SELÇUKLU:Eğitim Fakültesi

Mart 2017

KAYSERİ

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gercekleőmesinde maddi imkan (3486,61 TL) sağlayan Erciyes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) birimine katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖZET	5
ABSTRACT	6
1. GİRİŞ	8
2. MATERYAL METOD	10
3. BULGULAR	
11	
4. TARTIŞMA SONUÇ	14
5. KAYNAKLAR	16
6. EKLER	17

ÖZET

Toplumsal cinsiyet toplumun bireye verdiği roller, görevler ve sorumluluklar ya da toplumun birey hakkındaki algısı ve ondan beklentileridir. Toplumsal Cinsiyet eşitliği ise, kadınların ve erkeklerin cinsiyetlerinden bağımsız olarak eşit kaynaklara, hizmetlere ve haklara sahip olması durumunu ifade eder. Okul öncesi dönemde ailenin dışında ilk eğitimlerin de alındığı kreş ve anaokulları (çocuk gelişim merkezleri) kız ve oğlan çocuklarının toplumda bir birey olarak rol yüklenmesine katkı sağlayan önemli sosyalleşme alanlarıdır. Bu merkezlerde eğitimleri üstlenen öğretmenler, yardımcı ablalar, hizmetli personel çocuklarla günboyu muhatap olmakta ve onlara önemli mesajları bilerek veya bilmeyerek vermektedir. Çocuğun birey özelliği kazandığı bu dönemde toplumsal cinsiyet açısından farklı mesajların yaptırımların, kalıpların kullanılmasının çocuk gelişimindeki önemi konusunda çok fazla çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu merkezlerdeki eğitmen ve yardımcı personelin toplumsal cinsiyet bakış açılarını araştıran bir çalışmaya da rastlanmamıştır.

Okul öncesi dönemdeki çocukların eğitiminden sorumlu eğitmen ve yardımcı personelin toplumsal cinsiyet bakış açılarının Erciyes Üniversitesi Çocuk Gelişim Merkezi personeline uygulanan anket ile değerlendirilmiş, daha sonra bir günlük toplumsal cinsiyet eğitimi uygulanmıştır. Gün boyu süren eğitimde, Toplumsal cinsiyet kavramı, toplumsal cinsiyet eşitliği, bu konuda yapılan çalışmalar, Türkiye'deki kadınların tarih boyunca yaptığı çalışmalar, Türkiye'nin imzaladığı Uluslararası anlaşmalar, sözleşmeler, dilde kullanılan kalıp yargılar hakkında bilgi verilmiştir. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği üzerine kısa film gösterimi yapılmıştır. Eğitim sonrası başta uygulanan anket formu tekrara uygulanmış ve eğitim ile bu bakış açısını değiştirip değiştirmediğinin araştırılmıştır. Anket sonuçları ile Sözel görüşmelerde değerlendirilmiş, uygulanan eğitimin önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Elde edilen bulgular ışığında, Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliği ile eğitici eğitimi şeklinde Kayseri ilinde mevcut bütün anaokulu ve kreşlerde çalışan personele ulaşılmasını amaçlayan daha kapsamlı bir projenin KAÇAUM tarafından hazırlanıp acilen hayata geçirilmesi sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Çocuk Eğitim Merkezleri, Kız Çocuğu, ErkekÇocuğu, Okul Öncesi Eğitim, Eğitici Eğitimi

GENDER PERSPECTIVE OF CHILD EDUCATION CENTER PERSONNEL: CASE STUDY OF ERCIYES UNIVERSITY IN KAYSERİ, TURKEY

ABSTRACT

Gender equality refers to women and men's equal access to resources, services and rights, regardless of their gender. Gender, a social construction, is the perception and expectation from the role, duties and responsibilities that is imposed on the individual by the society. Nurseries and kindergartens (child development centers) are important socialization areas where primary education is taken outside the family in the preschool period.

These sites contribute to the development of an individual in the society as a girl or a boy. Teachers, assistant staff and trainers in these centers shape the cognitive development of the children, gradually inducing gendered understanding of identities knowingly or unknowingly. The implications of different messages in terms of gender role development throughout this period of early childhood, has largely been absent in literature. Especially in the context of Turkey. Hardly any study has investigated the gender perspective of trainers and assistant staff in child care centers.

Present study evaluated the gender perspective of instructors and assistant personnel responsible for the education of preschool children. A detailed questionnaire was distributed to the Erciyes University Child Development Center staff, followed by a one-day gender training workshop. The training workshop included the meaning and importance of gender equality, review of some key studies done in this field, contribution of pioneering Turkish women throughout the history, at a glance review of the international treaties and conventions on women's empowerment. A short film on Gender Equality was shown to the participants as a part of the training as well.

After the training, the same questionnaire was distributed among the participants to examine whether there was any change in understanding and perception towards gender identity and roles. The study concludes that the education applied was important, at least when the verbal evaluation was taken into consideration. The findings of this study contributed to the development of policy literature that addresses the importance of socialization process to ensure gender equality

In the light of the findings, KAÇAUM must prepare for a more comprehensive project aimed at reaching all kindergartens in Kayseri province in the form of trainers' education, in cooperation with the Kayseri Provincial Directorate of National Education.

Key words: Gender, Child Education Centers, Girls, Boys, Preschool Education, Trainer

1. GİRİŞ

1923'te Cumhuriyet olarak kurulduğu günden bu yana Türkiye birçok sosyo-politik ve hukuki açıdan kadınların eşit haklara sahip olmasını sağlamıştır. Kadınların durumunu iyileştirme ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için bir taahhüt olan CEDAW başta olmak üzere birçok uluslararası antlaşmaya Türkiye imza atmıştır. Bununla birlikte, kadınlar toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle ilgili mevcut zorlukların yanı sıra, ekonomik ve eğitimsel güçlendirme alanlarında hala zorluklarla karşılaşmaktadır.

Toplum tarafından kız veya erkek çocuklar için uygun görülen ve onlardan beklenen davranışların farklılaşması erken yaşlardan başlamaktadır. Bu nedenle çocukların gelişimlerinin olumsuz etkilenmemesi ve sınırlandırılmaması için okullarda erken dönemlerden itibaren eşitliği destekleyecek eğitim ortamlarının sağlanabilmesi önemlidir. Toplumsal Cinsiyet temelinde eğitim ele alındığında kız çocuklarının okullaşma oranlarında son yıllarda artış olmasına rağmen okulöncesi eğitimde istenilen düzeye henüz ulaşamamıştır (1). Eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliği kendiliğinden oluşmaz, planlı çabaların sonucunda sağlanır. Milli Eğitim Bakanlığı 12 yıllık zorunlu eğitim boyunca okullarda toplumsal cinsiyet duyarlı ortamların oluşturulmasına yönelik bir kılavuz hazırlamış ancak uygulama pilot bölgelerle sınırlı kalmıştır (2).

Toplumsal cinsiyet bakış açısı, içinde bulunulan coğrafi bölge, o bölgenin kültürü ve yaşanan çağın etkisinde şekillenmektedir. Bu alandaki bakış açısının alınan eğitim düzeyinden de etkilenmesi beklenir. Kreş ve anaokulundaki eğitimcilerin Toplumsal Cinsiyet konusundaki bakış açıları, yetiştirilen öğrencileri direk olarak etkilemektedir.

Kreş ve anaokullarındaki çocukların gelişimleri ile ilgili bir çalışmada çocukların büyüme ve gelişme durumlarını belirlemek ve bu duruma etki eden etmenleri saptamak amaçlanmış boy ve kilolarındaki değişmeye neden olan faktörler (doğum ağırlıkları, uyku düzeyleri, anne sütü alma süreleri, öğün sayıları vb) analiz edilmiştir (3). Ancak toplumsal cinsiyet konusu sorgulanmamıştır. Erken çocukluk bakımı ve eğitimi, refah rejimi kavramsal çerçevesinde Avrupa Birliği (AB) verileri kullanılarak tartıştığı bir başka çalışmada bu bakım ve eğitim hizmetlerinin çocukların gelişimi, istihdam, doğurganlık ve sosyal eşitlik üzerinde olumlu etkileri olduğu gösterilmiştir (4). Ancak bu çalışmada da eğitimcilerin toplumsal cinsiyet bakış açısı irdelenmemiştir.

Özlem Gümüş 2006 yılında yazdığı bir makalesinde Fagot'un sosyal öğrenme kuramını anlattığı kitabından özet çeviri yaparak toplumsal cinsiyetin sosyalleşmesine katkı sağlayan aile, arkadaş çevresi ve okulların önemine vurgu yapmıştır (5). Bu çalışmada da eğitici eğitiminin önemi detaylı olarak ele alınmamıştır. Okullar çocukların zamanlarının büyük kısımlarını geçirdikleri mekânlar olmalarının yanı sıra aynı zamanda onları ilerdeki ortak yaşama da hazırlar. Okul ortamlarında eşitlikçi davranışların geliştirilmesi zaman içinde eşitlikçi toplumların oluşmasına gerekli olan altyapıyı sağlayacaktır. Eşitlikçi bir okul ortamında kız öğrenciler kendilerine daha çok güvenebilir, kendilerini daha iyi ifade edebilir, toplumsal alanda daha çok söz sahibi olabilir ve kararlara daha etkin katılabilir. Yine benzer bir biçimde, bu okullarda, erkek çocuklar da başarısız olma korkusunu aşabilir, saldırgan olmadan kendilerini ifade etmeyi, daha sosyal olmayı, kişiler arası ilişkilere önem vermeyi ve diğer kişilerin ihtiyaçlarına duyarlı olmayı öğrenebilir. Eşitlikçi bir okul ortamı da eğitimciler tarafından sağlanır (6). Dolayısıyla bu eşitlikçi ortamların oluşturulmasında onların toplumsal cinsiyet bakış açıları çok önemli olmaktadır.

Kayseri'de bu alanda yapılmış bir çalışma mevcut değildir.

Yüksekokul mezunu kreş ve anaokul eğitimcisi durumundaki personel ile yüksek okul okumamış yardımcı personelin toplumsal bakış açılarının farklı olması beklenebilir. Ancak Türk toplumu için Toplumsal Cinsiyet henüz yeni bir kavramdır. Bu nedenle ankete verilen cevaplar karşılaştırıldığında eğitim düzeyinin çok ta belirgin bir fark oluşturmayacağı da düşünülebilir. Sadece Erciyes Üniversitesinde yer alan iki çocuk gelişim merkezi personeline uygulanacak olan bu anket Toplumsal Cinsiyet bilgi düzeylerinin ortaya çıkarıldığı beyin fırtınası uygulaması ve eğitici seminerler ve ilgili film gösterileri sonrasında da tekrarlanacak ve bakış açısında değişiklik olup olmadığı gösterilmiş olacak, eğitimin önemi vurgulanacaktır. Çalışma Erciyes Üniversitesi Kadın Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin ilk bilimsel araştırma projesi olma özelliği taşımakta ve Merkezin güçlenmesi, arşiv oluşturulması kapsamında da önem taşımaktadır.

2. MATERYAL METOD

Erciyes Üniversitesi bünyesinde yer alan iki Çocuk Gelişim Merkezi personelinin tamamı çalışma kapsamına alınmıştır. 19-45 yaş arasında 26 kadın personel çalışmaya katılmıştır. Bu personel iki gruba ayrılmış ve her gruba bir gün süren Toplumsal Cinsiyet Eğitimi verilmiştir. Eğitimin öncesi ve sonrasında ..... Sorudan oluşan Toplumsal Cinsiyet bakış açılarının değerlendirildiği bir anket uygulanmıştır. Eğitim programı Erciyes Üniversitesi Kadın Çalışmaları Araştırma ve uygulama Merkezi yönetim kurulu üyeleri ve Çocuk Gelişim Merkezi Müdürü tarafından (proje yöneticisi ve çalışanları) uygulanmıştır. Bu eğitimlerde, Dünya’da ve Türkiye’de Osmanlı dönemi, ve Cumhuriyetten sonra, günümüzde kadın çalışmaları hakkında bilgi verilmiş, toplumsal cinsiyet kavramı, eşitliği, önemi, dilimizde yanlış kullanıma sahip, kalıplar ve deyimler anlatılmıştır. Eğitimde toplumsal cinsiyet bakış açısının önemi anlatılıp konu ile ilgili kısa film gösterileri yapılmıştır. Katılımcıların interaktif olarak katıldıkları duygu ve düşüncelerinde yer aldığı tartışma kısmından sonra katılım belgeleri verilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo. 1 de katılımcıların toplumsal cinsiyet eşitliği algısı ölçeği alt boyutları ön test ve son test puanlarına ilişkin ortalamalar, standart sapmalar ile en düşük ve en yüksek puanlar verilmiştir.

Tablo. 1 Katılımcıların toplumsal cinsiyet eşitliği algısı ölçeği alt boyutlarıöntest ve sontest puanlarına ilişkin ortalamalar, standart sapmalar ile en düşük ve en yüksek puanlar

Test	Boyutlar	N	X	Ss	En düşük puan	En yüksek puan
Ön test	Bireysel yaşam	26	43,69	11,08	28,00	68,00
	Çalışma yaşamı	26	30,35	8,22	18,00	51,00
	Toplumsal yaşam	26	36,77	9,93	20,00	60,00
	Aile yaşamı	26	41,19	12,86	22,00	68,00
Son test	Bireysel yaşam	26	38,62	5,19	19,00	48,00
	Çalışma yaşamı	26	26,77	7,87	17,00	45,00
	Toplumsal yaşam	26	31,85	10,20	19,00	58,00
	Aile yaşamı	26	36,12	9,82	18,00	54,00

Tablo.1 incelendiğinde bireysel yaşam alt boyutunda katılımcıların program öncesi puan ortalamaları 43,69 iken; program sonrası 38,62'ye düşmüştür. Ayrıca program öncesi en düşük puan 28,00 ve en yüksek puan 68,00 iken; program sonrası en düşük puan 19,00 ve en yüksek puan 48,00 olmuştur.

Çalışma yaşamı alt boyutunda katılımcıların program öncesi puan ortalamaları 30,35 iken; program sonrası 26,77'ye düşmüştür. Ayrıca program öncesi en düşük puan 18,00 ve en yüksek puan 51,00 iken; program sonrası en düşük puan 17,00 ve en yüksek puan 45,00 olmuştur.

Toplumsal yaşam alt boyutunda katılımcıların program öncesi puan ortalamaları 36,77 iken; program sonrası 31,85'e düşmüştür. Ayrıca program öncesi en düşük puan 20,00 ve en yüksek puan 60,00 iken; program sonrası en düşük puan 19,00 ve en yüksek puan 58,00 olmuştur.

Aile yaşamı alt boyutunda katılımcıların program öncesi puan ortalamaları 41,19 iken; program sonrası 36,12'ye düşmüştür. Ayrıca program öncesi en düşük puan 22,00 ve en yüksek puan 68,00 iken; program sonrası en düşük puan 18,00 ve en yüksek puan 54,00 olmuştur.

Katılımcıların uygulanan program öncesi ve sonrası, toplumsal cinsiyet eşitliği algısı alt boyutları puan ortalamalarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 2’te verilmiştir.

Tablo.2 Katılımcıların toplumsal cinsiyet eşitliği algısı alt boyutları ön test ve son test puanlarına ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Boyutlar	Sontest-öntest	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Bireysel yaşam (son test)	Negatif sıra	18 ^a	13,97	251,50	-2,397*	,017
	Pozitif sıra	7 ^b	10,50	73,50		
	Eşit	1 ^c				
Çalışma yaşamı (son test)	Negatif sıra	18 ^d	13,61	245,00	-2,224*	,026
	Pozitif sıra	7 ^e	11,43	80,00		
	Eşit	1 ^f				
Toplumsal yaşam(ön test)Toplumsal yaşam(ön test)	Negatif sıra	21 ^g	11,55	242,50	-2,646*	,008
	Pozitif sıra	3 ^h	19,17	57,50		
	Eşit	2 ⁱ				
Aile yaşamı(ön test)	Negatif sıra	18 ^j	12,47	224,50	-2,634*	,008
	Pozitif sıra	5 ^k	10,30	51,50		
	Eşit	3 ^l				

*Pozitif sıralar temeline dayalı

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların toplumsal cinsiyet eşitliği algısının bireysel yaşam alt boyutu öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($z=-2,397$; $p<,05$). Fark puanlarının sıra toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın negatif sıralar, yani öntest puanı lehinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuçlara göre uygulanan programın katılımcıların toplumsal cinsiyet eşitliği algısının bireysel yaşam alt boyutunda önemli bir etkisinin olduğu, bireysel yaşamdaki toplumsal cinsiyet eşitsizliği düşüncesinin azaldığı söylenebilir.

Çalışma yaşamı alt boyutu öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($z=-2,224$; $p<,05$). Fark puanlarının sıra toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın negatif sıralar, yani öntest puanı lehinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuçlara göre uygulanan programın katılımcıların toplumsal cinsiyet eşitliği algısının çalışma yaşamı alt boyutunda önemli bir etkisinin olduğu, çalışma yaşamındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliği düşüncesinin azaldığı söylenebilir.

Toplumsal yaşam alt boyutu öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($z=-2,646$; $p<,05$). Fark puanlarının sıra toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın negatif sıralar, yani öntest puanı lehinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuçlara göre uygulanan programın katılımcıların toplumsal cinsiyet eşitliği algısının toplumsal yaşam alt boyutunda önemli bir etkisinin olduğu, toplumsal yaşamdaki toplumsal cinsiyet eşitsizliği düşüncesinin azaldığı söylenebilir.

Aile yaşamı alt boyutu öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($z=-2,634$; $p<,05$). Fark puanlarının sıra toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın negatif sıralar, yani öntest puanı lehinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuçlara göre uygulanan programın katılımcıların toplumsal cinsiyet eşitliği algısının aile yaşamı alt boyutunda önemli bir etkisinin olduğu, aile yaşamındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliği düşüncesinin azaldığı söylenebilir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Okul öncesi dönemdeki çocukların eğitiminden sorumlu eğitimci ve yardımcı personelin toplumsal cinsiyet bakış açılarının Erciyes Üniversitesi Çocuk Gelişim Merkezi personeline uygulanan anket ile değerlendirilmiş, daha sonra bir günlük toplumsal cinsiyet eğitimi uygulanmıştır. Gün boyu süren eğitimde, Toplumsal cinsiyet kavramı, toplumsal cinsiyet eşitliği, bu konuda yapılan çalışmalar, Türkiye’deki kadınların tarih boyunca yaptığı çalışmalar, Türkiye’nin imzaladığı Uluslararası anlaşmalar, sözleşmeler, dilde kullanılan kalıp yargılar hakkında bilgi verilmiştir. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği üzerine kısa film gösterimi yapılmıştır. Eğitim sonrası başta uygulanan anket formu tekrara uygulanmış ve eğitim ile bu bakış açısını değiştirip değiştirmediğinin araştırılmıştır. Anket sonuçları ile Sözel görüşmelerde değerlendirilmiş, uygulanan eğitimin önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Sonuçlarımızı karşılaştıracığımız benzer bir çalışma olmamakla birlikte, eğitimin bir çok kalıp yargıların yıkılmasındaki önemi gibi bu çalışmada da toplumsal cinsiyet alanında kabul edilen, kullanılan bir çok kalıp yargının fark edilmesi ve önemi uygulanan kısa farkındalık eğitimi ile ortaya konulmuştur.

Türkiye’deki okul öncesi eğitim her ne kadar istenilen düzeye ulaşmamışsa da oranı son yıllarda gelişme göstermektedir. Avrupa Birliği ülkelerinde okul öncesi eğitimde okullaşma oranının %88,4 olduğu görülmektedir. Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, Türkiye’de Kadının Durumu Raporu’na göre Ülkemizdeki rakamların nispeten düşük olmasının nedenleri olarak ailelerin okul kaydı, çocukların beslenmesi, giyimi ve eğitim materyalleri için gerekli olan maliyetleri karşılamakta zorlanması gösterilmektedir. “Milli Eğitim Bakanlığı 2010-2011 öğretim yılı için 57 ilde okul öncesi eğitimi zorunlu hale getirmiştir.” (Ertürk Keskin, 2012, s. 4). Okul Öncesi Eğitimi Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi (2013) okul öncesi eğitim sürecine ailelerin katılımını arttırabilmek için atılmış önemli bir adımdır. Bu rehber kitapçık, aileleri eğitim sürecine nasıl katacağı konusunda yeterince bilgi sahibi olmayan ya da bu süreci doğru ve uygun bir biçimde nasıl işleteceği konusunda endişeleri olan öğretmenler için gerçekten yol gösterici durumdadır. Daha önce de belirtildiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin toplumda yaygınlaştırmaya çalıştığı toplumsal cinsiyet eşitliği vurgusunun okul öncesi dönemde gerçekleştirilmesi, alanda çalışan erkek öğretmen sayısının azlığı ve bu durumun kısa vadede çözülemeyeceği gerekçesiyle, babaların eğitim sürecine katılmasıyla sağlanabilecek bir olgudur. Bu nedenle de OBADER okul öncesi eğitim

alanında önemli bir kaynak olmak görevini üstlenmektedir (6). Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan toplumsal Cinsiyet eşitliği duyarlı okul ortamı kılavuzu ve Okul öncesi Eğitim programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Rehberi hazırlanmış ancak bu kurumlarda görev alan eğitici, yönetici, yardımcı personel dahil çocuklarla muhatap olanları içine alan ve bu kişilerin toplumsal cinsiyet bakış açılarının araştırıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Çalışma Erciyes Üniversitesi Kadın Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin ilk bilimsel araştırma projesi olma özelliği taşımakta ve Merkezin güçlenmesi, arşiv oluşturulması kapsamında da önem taşımaktadır.

Elde edilen bulgular ışığında, Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliği ile eğitici eğitimi şeklinde Kayseri ilinde mevcut bütün anaokulu ve kreşlerde çalışan personele ulaşılmasını amaçlayan daha kapsamlı bir projenin KAÇAUM tarafından hazırlanıp acilen hayata geçirilmesi sonucuna varılmıştır.

5. KAYNAKLAR

1. Özaydınlık K. Toplumsal cinsiyet temelinde Türkiye’de kadın ve eğitim. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi.Sayı 33, sayfa.93-112, 2014.
2. Otaran N, Baker ÖE, Savaş G, Tüzemen E, Tarman B. Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı okul standartları kılavuzu. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara. 2016.
3. Sarıtekin S, Dindar İ. Edirne merkez kreş ve anaokullarına kayıtlı 2-6 yaş grubu çocukların büyüme, gelişme durumları ve etkileyen etkenler. Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi.Cilt 12, sayı1, sayfa: 11-24, 2013.
4. Aysan M, Özdoğru A. Avrupada erken çocukluk bakımı ve eğitiminin mukayeseli analizi. Sosyoloji Dergisi Cilt:3, sayı 30, sayfa:167-194, 2015.
5. Gümüş Ö. Toplumsal Cinsiyet sosyalleşmesine ilişkin kurumlar. Türk Psikoloji Bülteni. Yıl 12, sayı, 39, sayfa. 92-99, 2006
6. Engin Demir C, Kılıç Z, Güney Kahraman N, Şener Ü, Hanbay E, Çalışkan B. Okulların Toplumsal Cinsiyete Duyarlılık Açısından Değerlendirilmesi İhtiyaç Analizi Raporu, Ankara. 2015
7. Ünlü Çetin Ş. Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi’nde (OBADER) Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Vurgusunun Baba Katılımı Özelinde İncelenmesi. Curr Res Educ. 2(2), 61-83, 2016.

PROJE SONUÇ RAPORU YAZIMINDA UYULMASI GEREKEN KURALLAR

Ulusal ve Uluslararası Araştırma İşbirliği Destek Projesi, Dış Destekli Projeler İçin İhtiyaç Projesi ve GÜdümlü Projeler İçin Sonuç Raporu Yazımında Dikkat Edilecek Hususlar

- Kapak sayfasından sonra alınan desteğin ne şekilde kullanıldığını ve hangi sonuçlara ulaşıldığını açıklayan en az bir sayfalık bilimsel içerikli rapor hazırlanarak pdf formatında elektronik ortamda birime sunulmalıdır.
- Sonuç raporu sisteme yüklenirken Türkçe ve İngilizce kısa özet girilmesi de zorunludur.

Tez Projeleri Sonuç Raporu Yazımında Dikkat Edilecek Hususlar

- Araştırmacılar ilgili enstitü veya uzmanlık eğitiminin yapıldığı fakültenin belirlediği kurallara göre yazılmış tezlerini pdf formatında elektronik ortamda birime sunmalıdır.
- Hazırlanan tezlerde çalışmanın ERÜ BAP Koordinasyon Birimi tarafından desteklendiğine dair bir ibareye yer verilmesi zorunludur.
- Proje çalışmasından elde edilen veriler veya sonuçlar kullanılarak üretilmiş yayınlar var ise, rapor sonunda listelenmeli ve yayının bir örneği sisteme eklenmelidir.
- Sonuç raporu sisteme yüklenirken Türkçe ve İngilizce kısa özet girilmesi de zorunludur.

Diğer Projeler İçin Sonuç Raporu Yazımında Uyulması Gereken Kurallar

Proje sonuç raporu yazımında A4 ebadında kağıt alanı kullanılmalı, sayfalardaki sağ, sol ve alt boşluk 2.5 cm, üst boşluk ise 3 cm olmalıdır.

Proje sonuç raporunun tam metni, **tek bir pdf dosyası** olarak elektronik ortamda ERÜ Apsis sistemi üzerinden birime sunulmalıdır. Dosya isimleri aşağıdaki formata uygun olmalı ve isim verilirken Türkçe karakter kullanılmamalıdır:

projeno.pdf (örnek: FBA_09_1236.pdf)

Proje sonuç raporu içeriği aşağıda belirlenen düzende olmalıdır:

KAPAK: Yukarıda verilen formata uygun olarak hazırlanmalıdır.

BOŞ SAYFA: Kapaktan sonra boş bir sayfa bırakılmalıdır.

TEŞEKKÜR: Bu kısımda çalışmanın ERÜ BAP Birimi tarafından desteklendiğine dair ibareye yer verilmesi zorunludur. Bu kısımda, varsa çalışmayı destekleyen diğer kurum veya kişilere teşekkür ifadelerine de yer verilebilir.

İÇİNDEKİLER: Rapor içindeki başlıkları, alt başlıkları ve bunların sayfa numaralarını verecek şekilde hazırlanmalıdır.

ÖZET: Proje başlığı ile birlikte en az 100, en çok 300 sözcükten oluşan Türkçe özet verilmelidir. Zorunlu hallerde özet 400 sözcüğe kadar çıkabilir. Özet'in bitiminde "Anahtar Kelimeler" yer almalıdır.

ABSTRACT: Proje başlığı ile birlikte en az 100, en çok 300 sözcükten oluşan İngilizce özet verilmelidir. Zorunlu hallerde özet 400 sözcüğe kadar çıkabilir. Özet'in bitiminde "Keywords" yer almalıdır.

Önerilen Proje Metni Ana Bölümleri,

GİRİŞ / AMAÇ VE KAPSAM
GENEL BİLGİLER
GEREÇ VE YÖNTEM
BULGULAR
TARTIŞMA VE SONUÇ
KAYNAKLAR
EKLER

Tartışma ve Sonuç bölümünde, projenin öneri aşamasında ortaya konulan hedeflere ne ölçüde ulaşıldığı açıkça ortaya konulmalı, ulaşılamayan hedefler var ise bunların gerekçeleri de tartışılmalıdır.